

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/157/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6916210804
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6916210804.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobkyne P. K., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. XX, XXX XX K., právne zastúpenej Mgr. Petrom Sitarčíkom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Jókaiho 1, 984 01 Lučenec, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, adresa na doručovanie: E. XXXX/XXX, XXX XX O., o zaplatenie 1.561,32 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 8Csp/108/2016 - 77 z 28. februára 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 28. 02. 2018 žalobu žalobkyne zamietol (prvý výrok). O náhrade trov konania okresný súd rozhodol tak, že žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktorých výška bude vyčíslená v samostatnom uznesení (druhý výrok).

2. V úvode odôvodnenia rozsudku prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej sumu 1.561,32 Eur titulom bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že na základe Úverovej zmluvy zo dňa 06. 04. 2011 (ďalej aj „Zmluva“, resp. „Úverová zmluva“) bol žalobkyni poskytnutý úver v sume 1.300,- Eur, ktorý sa zaviazala splácať v 60-ich mesačných splátkach po 49,72 Eur. Žalobkyňa uhradila žalovanému spolu sumu 3.056,92 Eur, a to poslednou splátkou dňa 15. 04. 2016. Podľa názoru žalobkyne žalovaný v Úverovej zmluve neuviedol povinné údaje podľa § 9 ods. 2, písm. f), k), j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“, resp. „zák. č. 129/2010 Z. z.“), preto je Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

3. Prvoinštančný súd poukázal na ust. § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a uviedol, že: „Strany sporu uzavreli Úverovú zmluvu dňa 06. 04. 2011, v zmysle ktorej poskytol žalovaný žalobkyni bezúčelový úver vo výške 1.300,00 Eur s mesačnou splátkou 49,72 Eur, s počtom splátok 60, ročnou úrokovou sadzbou 36,74 %, RPMN od 44,4 % do 46,50 %, priemernou hodnotou RPMN 26,49 %, celkové náklady spotrebiteľa 1.627,40 Eur, prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, úhrada nasledujúcich splátok vždy do 15-eho dňa v kalendárnom mesiaci poštovou poukážkou, lehota splatnosti 60 mesiacov

po poskytnutí úveru, poplatok za poskytnutie úveru 0,- Eur, poplatok za vedenie úverového účtu 0,- Eur a celková čiastka splatná spotrebiteľom 2.927,40 Eur. Predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, preto na tento právny vzťah sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ďalej aj citované zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Po vykonanom dokazovaní, posúdení predmetnej Zmluvy v zmysle vyššie uvedených citovaných zákonných ustanovení súd dospel k tomu záveru, že uzavretá Zmluva medzi stranami sporu spĺňa všetky náležitosti platne uzavretej Zmluvy. V danom prípade niet sporu o tom, že 06. 04. 2011 uzatvorili strany sporu Úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyni bezúčelový úver vo výške 1.300,00 Eur s mesačnou splátkou 49,72 Eur, s počtom splátok 60, ročnou úrokovou sadzbou 36,74 %, RPMN od 44,4 % do 46,50 %, priemernou hodnotou RPMN 26,49 %, celkové náklady spotrebiteľa 1.627,40 Eur, prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, úhrada nasledujúcich splátok vždy do 15-eho dňa v kalendárnom mesiaci poštovou poukázkou, lehota splatnosti 60 mesiacov po poskytnutí úveru, poplatok za poskytnutie úveru 0,- Eur, poplatok za vedenie úverového účtu 0,- Eur a celková čiastka splatná spotrebiteľom 2.927,40 Eur. Súd je toho názoru, že Zmluva obsahuje objektívne zisťiteľné kritériá, podľa ktorých žalobkyňa musela vedieť, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru. Tieto skutočnosti je možné zistiť jednoduchým matematickým výpočtom, pretože Zmluva upravuje, aké sú termíny splátok a aký je termín konečnej splatnosti, teda 60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15-eho dňa v mesiaci, pričom je uvedené aj kedy je splatná prvá splátka. Žalobkyňa namietala tú skutočnosť, že údaje uvedené v Zmluve o RPMN nespĺňajú požiadavku presnosti a jednoznačnosti a označenie tohto údaja v Zmluve v podobe percentuálneho rozpätia dolnej a hornej hranice nie je v súlade s úpravou citovaného § 9 ods. 2, písm. j) zákona č.129/2010 Z. z. Súd je toho názoru, že v Zmluve sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN a skutočnosť, že je v Zmluve uvedená RPMN v percentuálnom rozmedzí s priemernou hodnotou RPMN a s tým, že presná hodnota RPMN podľa dňa poskytnutia úveru bola žalobkyni oznámená, spĺňajú údaje o RPMN v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Čo sa týka údajov v Zmluve ohľadne výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, súd je toho názoru, že v Zmluve je dostatočným spôsobom uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, pričom súd poukazuje aj na Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 zo dňa 09. 11. 2016, kde okrem iného je uvedené, že pri spotrebiteľských úveroch nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok, ako aj to, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Podľa rozsudku by členské štáty nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré Smernica neupravuje. Čo sa týka výšky úroku z omeškania, súd je toho názoru, že výška úroku z omeškania v tomto konkrétnom prípade nie je v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom k tomu, že žalovaný poskytol úver žalobkyni, ktorá bola v tom čase dôchodkyňou, v Úverovej zmluve uvádzala ako jediný čistý mesačný príjem sumu 200,- Eur a možno konštatovať, že žalovaný išiel do určitého rizika a taktiež súd poukazuje na to, že žiadny peňažný ústav by žalobkyni za daných podmienok takýto úver neposkytol. Súd chce poukázať aj na tú skutočnosť, že aj právna úprava Slovenskej republiky reflektuje na nový vývoj rozhodovacej praxe, keď Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 od 01. 05. 2018 v rámci jeho novely vykonanej zákonom č. 279/2017 Z. z. upravuje, že v § 9 ods. 2, písm. d) sa vypúšťajú slová „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru" a v § 9 ods.2, písm. i) sa slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov" nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok". Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu žalobkyne zamietol“.

4. Na rozhodnutie o trovách konania okresný súd aplikoval § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a podľa zásady úspechu žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinstančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, event., aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu a prizná jej náhradu trov konania.

6. Namietala nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom, nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku a nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov. Žalovaný mal povinnosť uviesť v Zmluve RPMN vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia Zmluvy a nie ku dňu, kedy bude poskytnutý úver. Neurčitosť náležitostí podľa § 9 ods. 2, písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. má ten istý účinok, ako keby uvedenú náležitosť Zmluva neobsahovala. Úverová zmluva ako konsenzuálny kontrakt bez ohľadu na deň vyplatenia úveru musí obsahovať podstatné náležitosti, medzi ktoré patrí aj údaj RPMN, ktorého neuvedenie zák. č. 129/2010 Z. z. postihuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nesúhlasila s konštatovaním prvoinštančného súdu, ako aj žalovaného, že RPMN v percentuálnom rozmedzí od 44,4 % do 46,8 %, a že presná hodnota RPMN závislá odo dňa poskytnutia úveru, jej bude oznámená, spĺňajú údaje o RPMN v zmysle zákonného ustanovenia, podľa ktorého RPMN musí byť vyčíslená na základe údajov platných v čase uzavretia Zmluvy, a preto bolo povinnosťou žalovaného v Zmluve jednoznačne a zrozumiteľne uviesť RPMN, a to nielen konkrétnu výšku, ale aj údaje, na základe ktorých bola vyčíslená. Zároveň poukázala na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré sa k nesprávnej interpretácii žalovaného vyjadrili vo svojich rozhodnutiach, napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/169/2015 zo dňa 18. 05. 2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/782/2015 zo dňa 12. 01. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/622/2015 zo dňa 08. 03. 2017. Namietala aj výšku úrokov 36,74 % pre rozpor s dobrými mravmi, z dôvodu vysokého nepomeru oproti úrokom, ktoré boli obvyklou sadzbou v dobe uzavretia Zmluvy, s poukazom na úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytnutí úveru v priemere 12,88%. Predložila prvoinštančnému súdu dôkaz o priemerných úrokových sadzbách z úverov zverejnených Národnou bankou Slovenska. V konaní nenamietala vyčíslený úrok z omeškania, ako uvádzal v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie, pretože namietala úroky z poskytnutého úveru. Pokiaľ prvoinštančný súd z dôvodu administratívnej chyby mal na mysli úroky z úveru, jeho rozhodnutie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou a je porušením princípu právnej istoty podľa čl. 2 CSP. Zároveň poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26. 04. 2012. Veriteľ pri poskytnutí úveru má povinnosť konať s odbornou starostlivosťou a posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a preto nemôže požadovať vyššie úroky z úveru, ako konštatoval súd prvej inštancie s odôvodnením, že veriteľ ide do určitého rizika, pretože dlžník má nízky príjem a žiadny peňažný ústav by jej neposkytol úver za daných podmienok. Dojednanie úrokov vo výške 36,74 % je v rozpore s dobrými mravmi, preto žalovaný nemal nárok na zmluvné úroky, ktoré mu žalobkyňa uhradila s poskytnutým úverom. V Zmluve absentujú náležitosti požadované zákonom, ako je výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2, písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. s tým, že takýto právny názor vyplýva taktiež z ustálenej rozhodovacej praxe viacerých súdov, s ktorou sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Pokiaľ ide o rozhodnutie C-42/15 Súdneho dvora EÚ, na ktorý poukázal súd prvej inštancie, Súdny dvor EÚ poskytol výlučne výklad Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a nemohol sa vyjadrovať k výkladu zák. č. 129/2010 Z. z.. Smernici nemožno priznať priamy ani nepriamy účinok, pretože v spore medzi jednotlivcami platí zákaz horizontálneho priameho účinku. Rozsah, ako aj medze nepriameho účinku smerníc je vyjadrený právom EÚ a právom vnútroštátnym. S poukazom na ust. § 9 ods. 2, písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. sa vyžaduje členenie splátky na istinu, úroky a poplatky, preto nemožno smernici priznať ani nepriamy účinok, nakoľko by sa jednalo o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Podľa jej názoru neuvedenie podstatných náležitostí Zmluvy podľa § 9 ods. 2, písm. k), f) a j) zák. č. 129/2010 Z. z. má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný mal preto nárok len na uhradenie poskytnutého úveru v sume 1.300,-Eur. Pretože žalovanému poukázala celkove sumu 3.056,92 Eur, žalovaný sa nad rámec poskytnutého úveru na jej úkor bezdôvodne obohatil.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom

postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácií, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá uzatvárala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav.

10. Ustanovenia § 9 ods. 1, 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch explicitne vymedzujú obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj jeho písomnú formu.

11. Podľa § 9 ods. 2, písm. f) zák. č. 129/2010 Z. z., v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

12. Podľa § 11 ods. 1, písm. a), b) zák. č. 129/2010 Z. z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y); je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

13. Zásadný význam v ochrane spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch má dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Z uvedeného dôvodu zák. č. 129/2010 Z. z. stanovuje podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, medzi ktoré patrí aj údaj v zmysle § 9 ods. 2, písm. f) o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Účelom zavedenia tejto náležitosti zmluvy o úvere bolo docieľiť to, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný v akých termínoch, v akej výške a ako dlho je povinný si plniť svoje zmluvné povinnosti. Konečná splatnosť musí byť určená jednoznačným termínom, t. j. presným dátumom s uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku tak, aby si spotrebiteľ mohol už pred vznikom zmluvného vzťahu urobiť obraz o dĺžke trvania úveru a na základe toho urobiť najvýhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi.

14. V danom prípade je v Zmluve uvedené, že „lehota splatnosti 60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“. Podľa názoru odvolacieho súdu takéto vyjadrenie termínu splatnosti spotrebiteľského úveru, pri ktorom si spotrebiteľ musí termín splatnosti sám vypočítať, je spôsobilé vzbudiť v spotrebiteľovi neistotu, v ktorý deň nastáva konečná splatnosť úveru. Nie je prípustné, aby sa spotrebiteľ k tomuto údaju dopracovával výkladom alebo výpočtom, a preto odvolací súd takéto určenie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nepovažoval za dostatočné a nesúhlasí so záverom prvoinštančného súdu, že Zmluva obsahuje objektívne zistiteľné kritériá pre vedomosť žalobkyne ohľadne termínu konečnej splatnosti zmluvy.

15. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobkyne, aby Zmluva obsahovala výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov odvolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že zák. č. 129/2010 Z. z., ktorým sa spravuje predmetná Zmluva, nadobudol účinnosť dňa 11. 06. 2010. Podľa jeho prílohy č. 1 prebral právne záväzné akty Európskej únie, okrem iného Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L133, 22. 05. 2008). Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48/ES, zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: h) výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s

rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Podľa čl. 22 ods. 1 Smernice 2008/48/ES, keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice. Podľa názoru odvolacieho súdu eurokonformnému výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. zodpovedá výklad v tom zmysle, že spojenie „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ je potrebné vnímať tak, že sa tým myslí splátka obsahujúca istinu, úroky a poplatky, pri ktorej má byť uvedená výška, dátum a ich počet. Akýkoľvek iný výklad tohto ustanovenia by bol v priamom rozpore so smernicou 2008/48/ES. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie, dáva do pozornosti Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda rozhodnutím z 19. 12. 2014 doručeným súdному dvoru 02. 02. 2015 v súvislosti s konaním Home Credit Slovakia, a.s. proti C. K.. Z bodu 59 tohto rozhodnutia vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že Zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Na vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ reagoval legislatívny návrh, ktorým sa novelizuje ustanovenie § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, upravujúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pôvodne v písm. k/, (po účinnosti novely písm. i/), sa nahrádza slovami, frekvencia splátok“. Predmetná novela zákona tak reagovala na stav, keď niektoré všeobecné súdy Slovenskej republiky vykladali predmetnú vnútroštátnu úpravu (Zákona o spotrebiteľských úveroch), nesúladne so smernicou 2008/48/ES. Z uvedených skutočností teda jednoznačne vyplýva, že požiadavka žalobkyne, na rozpis každej splátky úveru na výšku splátky istiny, splátky úroku a splátky poplatku v Zmluve (uzavretej dňa 06. 04. 2011), nie je v súlade so zákonom, ani európskou smernicou. Z tohto dôvodu nie je odvolacia námietka žalobkyne o potrebe členenia istiny, úrokov a iných poplatkov v Zmluve správna.

16. Ďalej odvolací súd konštatuje, že ročná percentuálna miera nákladov uvedená žalovaným v Zmluve ako „RPMN od 44,4 % do 46,8 % “ nepredstavuje jej presné stanovenie a je pre žalobkyňu ako spotrebiteľa zmatečné, zavádzajúce a v konečnom dôsledku neurčité. Neurčitosť má ten istý účinok, ako keby uvedenú náležitosť zmluva ani neobsahovala. Zmyslom a účelom úpravy spotrebiteľských vzťahov je dosiahnuť pravdivé informovanie spotrebiteľa o poskytnutom úvere, a to v čase uzatvorenia Zmluvy. V zmysle § 9 ods. 2, pís. j) zák. č. 129/2010 Z. z. je nevyhnutnou podmienkou v zmluvách o spotrebiteľskom úvere uviesť ročnú percentuálnu mieru nákladov, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu s uvedením všetkých predpokladov použitých pre jej výpočet, ktorej neuvedenie, resp. nesprávne uvedenie je sankcionované tým, že takéto zmluvy sa následne v zmysle § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. považujú za bezúročné a bez poplatkov. Bolo povinnosťou žalovaného v Zmluve jednoznačne a zrozumiteľne uviesť RPMN, a to jej konkrétnu výšku. Neuvedenie RPMN v Zmluve presnou hodnotou zakladá zákonnú fikciu bezúročnosti spotrebiteľského úveru. Údaj o RPMN je podstatný pre porovnanie jednotlivých úverových produktov dostupných na trhu, je rozhodujúci pre posúdenie ceny úveru, čo je podstatné pre spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvného vzťahu. Tento údaj sa dá vypočítať pri uzatvorení zmluvného vzťahu a musí byť jednoznačný a určitý. Sankcionovanie povinnosti poskytovateľa spotrebiteľského úveru vyplývajúcej zo zák. č. 129/2010 Z. z. uvedenej v § 11, že poskytnutý spotrebiteľský ver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 RPMN, treba považovať za primeranú sankciu dodávateľovi vzhľadom k závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľa úveru, ktorou sa zabezpečí cieľ, t.j. ochranu spotrebiteľa a tento následok odradí poskytovateľa úveru od konania, ktoré nezodpovedá cieľu a to, aby spotrebiteľovi bolo umožnené poznať podmienky zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje a rozsah povinnosti plniť (viď rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 09. 11. 2016 vo veci C-42/15). Vzhľadom na uvedené ako aj dôležitosť RPMN, ktorá vlastne zobrazuje cenu poskytnutého úveru, zákonodarca vyžaduje, aby tento údaj bol v Zmluve uvedený jednoznačne a určite, čo v Zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu nie je.

17. Odvolací súd preto konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o tom, že v Zmluve uvedenie RPMN v percentuálnom rozmedzí, spĺňa údaje v zmysle zákonnej úpravy, nie je správny.

18. K ďalšej odvolacej námietke žalobkyne v súvislosti s úrokmi z poskytnutého úveru pri ročnej úrokovej sadzbe 36,74 % odvolací súd dodáva, že pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára Zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri úvere „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára Úverovú zmluvu a dohodu o úrokoch z tejto zmluvy často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011). Nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov Zmluvy a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004). Žalobkyňa ako dôkaz predložila internetovú stránku NBS o úrokových mierach podobného úveru v bankách, z ktorých vyplýva, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov (60 splátok) za prvý polrok 2011 činil úrok 12,88 %.

19. Súd prvej inštancie nesprávne uzavrel, že výška úroku (v bode 21. nesprávne uvedený ako úrok z omeškania - správne mal byť uvedený úrok - poznámka odvolacieho súdu) nie je v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na finančnú situáciu žalobkyne a tým jej obmedzené možnosti získania úveru.

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nepodrobil súdnej kontrole úroky z poskytnutého úveru v smere, či nie sú v rozpore s dobrými mravmi s prihliadnutím na obvyklú úrokovú sadzbu v dobe dojednaní úveru.

21. Je nesporné, že žalovaný je subjektom vystupujúcim na finančnom trhu poskytujúci spotrebiteľské úvery dlhodobo, to znamená, že pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv má vystupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri rešpektovaní právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

22. Odvolací súd dodáva, že žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Svojej zodpovednosti za uzavretie Zmluvy bez uvedenia obligatórnych obsahových náležitostí sa nemôže zbaviť, ani s poukazom na princíp neznalosť zákona neospravedlňuje, uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobkyne. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere.

23. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, <. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

24. Podľa § 456 OZ, <. predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

25. Bezdôvodné obohatenie v zmysle citovanej právnej úpravy je konštruované ako záväzkový vzťah (veľmi podobný zodpovednostnému vzťahu) medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho sa niekto obohatil. Bezdôvodné obohatenie je v zmysle citovanej úpravy konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať. Jeho zákonná úprava je taká, aby ak vzniklo, sa vydalo tomu, na úkor koho bolo získané. Teda platí všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne

obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku záväzku je získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Takto vzniká záväzkový vzťah medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, a ktorý je povinný bezdôvodné obohatenie vydať a medzi tým, na úkor koho sa niekto obohatil, a ktorý má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj, keď to zákon výslovne neustanovuje.

26. Zákon upravuje viacero foriem bezdôvodného obohatenia, pričom jedným z nich je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Ide o také plnenie, kde od začiatku nebol právny dôvod na plnenie. Znamená to, že sa plnilo, hoci chýbala právna skutočnosť, najmä zmluva, na základe ktorej sa spravidla plní. Takáto situácia môže nastať vtedy, keď sa účastník domnieva, že uzavrel zmluvu, hoci ju neuzavrel, ale k plneniu došlo. Majetkový prospech môže vzniknúť aj plnením z neplatného právneho úkonu spravidla z neplatnej zmluvy.

27. Zákon jednoznačne hovorí, že predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať a túto povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie má ten, kto ho získal na úkor iného. Subjektom, ktorý má právo žiadať vydať bezdôvodné obohatenie je ten, na úkor koho sa niekto bezdôvodne obohatil.

28. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zmenu (§ 388 CSP).

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť námietku premlčania uplatnenú (vznesenú) žalovaným, keďže súd prvej inštancie neprihliadol na námietku premlčania. V prípade, ak súd prvej inštancie zistí, že žalobkyňou uplatnený nárok je premlčaný, už bližšie nebude skúmať existenciu žalobou uplatneného subjektívneho práva žalobkyne. Ak súd prvej inštancie zistí, že žalobkyňou uplatnený nárok nie je premlčaný, podrobí Zmluvu súdnej kontrole z hľadiska obligatórných náležitostí podľa zák. č. 129/2010 Z. z. (najmä náležitostí týkajúcich sa termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výšky RPMN, ako aj výšky úrokov). Následne posúdi dôvodnosť nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

31. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).